

SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

Opetus- ja kulttuuriministeriö

31. 01. 2014

29.01.2014

no. .... / ..... / .....

Suomen Olympiakomitean ry, Huippu-urheiluyksikkö

Opetus- ja kulttuuriministeriö, PL 29, 00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunnon keskeinen sisältö: Suomen Olympiakomitea ry:n lausunto lukiokoulutuksen yleisten tavoitteiden sekä tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksista

Suomen Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikkö on tutustunut lukiokoulutuksen tavoitteita ja tuntijaon uudistamista koskevaan esitykseen ja laatinut sitä koskevan lausunnon yhteistyössä urheilulukioiden ja urheiluakatemioiden kanssa. Lausunnon laatimisessa on hyödynnetty urheilulukioiden seurantatietoa ja Kilpa- ja Huippu-urheilun tutkimuskeskuksen tutkimustietoa.

Suomen Olympiakomitean selvityksen mukaan lukiokoulutuksen tuntijaon uudistus millä tahansa esitetyllä tavalla heikentäisi urheilulukioiden erityisen tehtävän toteuttamista nykytilanteeseen verrattuna. Nykyisessä urheilulukiojärjestelmässä urheilijat tulevat lukioon hyvin valmiuksin ja saavuttavat todennetusti hyviä opiskelutuloksia sekä kehittyvät urheilijoina. Suomen urheilulukiomalli onkin nostettu esiin hyvänä käytäntönä myös kansainvälisissä vertailuissa. Suomen lahjakkaimmat urheilijat (2370 urheilijaa / syksy 2013) ovat keskittyneet urheilulukioihin (13 kpl), jatkossakin heillä on tarve **vähintään nykyisen kaltaiseen oikeuteen poiketa valtakunnallisesta tuntijaosta ja laskea kokonaiskurssimäärään vähintään nykyinen määrä erityisen tehtävän mukaisia opintoja**. Tästä huolimatta suurin osa heistä tarvitsee urheilun edellyttämän suuren ajankäytön takia pidennetyn opiskelu-ajan. Nykytilanteessa erityisen koulutustehtävän urheilulukioissa on luotu hyvät edellytykset huipulle tähtäävän urheilu-uran edistämiseksi.

Edellä mainituista syistä johtuen Suomen Olympiakomitea ei lähtökohtaisesti kannata nykyisen tuntijaon muuttamista esitettyjen vaihtoehtojen puitteissa. Mikäli muuttamiseen kuitenkin päädytään, esittää Suomen Olympiakomitea ja sen huippu-urheiluyksikkö yhdessä urheilulukioiden rehtoreiden kanssa asiaa arvioineena uudeksi tuntijaoksi ensisijaisesti vaihtoehtoa A. Tässä vaihtoehdossa tulisi kuitenkin huomioida erityinen koulutustehtävätarve seuraavasti: Poisvalittavien pakollisten kurssien määrä on maksimissaan neljä (4) pakollista kurssia ja kuudesta kymmeneen (6 – 10) syventävää kurssia. Kuitenkin niin, että opiskelija voi maksimissaan pois valita yhteensä kymmenen kurssia. Niissä aineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilaskirjoituksiin, noudatetaan nykyistä käytäntöä. Erityisen tehtävän mukaisten opintojen minimisuoritusmäärää tulisi nostaa nykyisestä 12 kurssista 14 kurssiin, johtuen huippu-urheilun

valmentautumistarpeen ja siihen käytettävän aikatarpeen kasvettua kansainvälisessä kilpailussa.

Toissijaisesti esitetään tuntijakovaihtoehtoa B, mutta tässäkin mallissa erityisen tehtävän mukaisia opintojen minimisuoritusmäärää tulisi nostaa nykyisestä 12:sta kurssista 14 neljääntoista kurssiin. Työryhmän esitystä C uudeksi lukion tuntijaoksi ei kannateta sen vähäisemmän edistysellisyytensä takia.

Mikään työryhmän esittämä tuntijakovaihtoehto ei tarjoa sellaisenaan riittävän joustavaa tai nykyisen tasoista opiskelun ja urheilun yhdistämisen mahdollisuutta. Mikäli urheilijoiden opintoaikoja halutaan nopeuttaa, tarkoittaa se suurempaa mahdollisuutta laskea kokonaiskurssimäärään erityisen tehtävän mukaisia opintoja ja samanaikaisesti mahdollisuutta valita pois muita lukiokursseja.

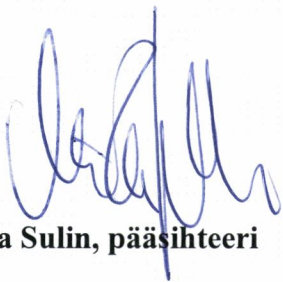
Lopuksi voidaan todeta, että opiskelun ja urheilun yhdistämisen tarve erityislukio-ratkaisulla on olemassa ja Suomen Olympiakomitean huippu-urheiluyksikkö esittää nykyisten erityislukiolupien turvaamista, mutta samalla niiden sisällön ja määrän uudelleen arvioimista ja kehittämistä.

LIITTEET

No1: Suomen Olympiakomitea ry:n lausunto lukiokoulutuksen yleisten tavoitteiden sekä tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksista

No 2: Seurantatietoa urheilulukiotoinnasta

No 3: Urheilulukiotoinnin tunnuslukuja ja Olympiaurheilijat

Mika Sulin, pääsihteeri

Suomen Olympiakomitea ry

Markus Kalmari, urheiluakatemiaohjelmanjohtaja

Huippu-urheiluyksikkö, Suomen Olympiakomitea ry

SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

Liite 1

Suomen Olympiakomitea ry

Huippu-urheiluyksikkö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö, PL 29, 00023 VALTIONEUVOSTO

Asia: Suomen Olympiakomitea ry:n lausunto lukiokoulutuksen yleisten tavoitteiden sekä tuntijaon uudistamista valmistelleen työryhmän ehdotuksista

1. Suomen Olympiakomitean rooli liittyen erityistä koulutustehtävää toteuttaviin urheilulukioihin

Suomen Olympiakomitean Huippu-urheiluyksikön urheiluakatemiaohjelma johtaa, koordinoi ja kehittää koko maan kattavan urheiluakatemiaverkoston toimintaa. Erityisen koulutustehtävän urheilulukiot ovat urheiluakatemiaverkoston keskeisimpiä toimijoita ja merkittävä osa suomalaista huippu-urheilujärjestelmää, jonka yhtenä päätavoitteena on varmistaa opiskelu- ja urheilu-uran toimiva yhdistäminen.

Kansallisen huippu-urheilun muutostyöryhmän työn tuloksena suomalaiset urheilujärjestöt päättivät vuonna 2012 yhteisellä ymmärryksellä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa perustaa erillisen Huippu-urheiluyksikön johtamaan ja koordinoimaan suomalaista huippu-urheilua. Huippu-urheiluyksikkö toimii Suomen Olympiakomitea ry:ssä ja se aloitti toimintansa vuoden 2013 alusta.

Huippu-urheiluyksikkö toimii kolmen ohjelman kautta, jotka ovat huippuvaiheen ohjelma, osaamisohjelma ja urheiluakatemiaohjelma. Ohjelmat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ja toimivat tiiviissä yhteistyössä keskenään pyrkien tukemaan suomalaisen urheilijan polkua koko sen matkalla. Urheiluakatemiaohjelman keskeinen tehtävä on varmistaa opiskelu- tai työuran ja

urheilun onnistunut yhdistäminen. Tavoitteeseen pyritään johtamalla ja koordinoimalla valtakunnallista maakuntakeskuksiin sijoittunutta urheiluakatemiaverkostoa, jonka keskeinen osa ovat erityisen koulutustehtävän saaneet urheilulukiot.

2. Lausunnon laatiminen

Lausunto on laadittu huippu-urheiluyksikön, erityisen koulutustehtävän urheilulukioden ja urheiluakatemioiden yhteistyönä. Lausunnon laatimisessa on hyödynnetty erityisen koulutustehtävän urheilulukioden seurantatietoa (liite 2).

3. Voimassa olevat erityiset koulutustehtävät ja urheilulukioden toimivuus

Tällä hetkellä erityisen koulutustehtävän urheilulukioita on 13 ja niissä opiskelee yhteensä 2370 urheilijaa.

Tekstissä tästä eteenpäin erityisen koulutustehtävän saaneista urheilulukioista käytetään nimitystä urheilulukiot tai erityisen koulutustehtävän urheilulukiot.

3.1 Urheilija opiskelijana

Nykyisessä urheilulukiojärjestelmässä urheilijat tulevat lukioon hyvin valmiuksin ja saavuttavat todennetusti hyviä opiskelutuloksia. Esimerkiksi kevään 2013 yhteishaussa urheilulukioihin valittujen opiskelijoiden peruskoulun päättötodistusten lukuaineiden keskiarvojen keskiarvo oli 8,66, ja kevään 2013 ylioppilaskirjoitusten pakollisten kokeiden yhteenlaskettujen puoltoänten keskiarvo oli 17,11. Itä-Suomen Yliopistossa tehdyn selvityksen mukaan urheilijat edistyvät myös jatko-opinnoissa hyvin.

Urheilijoiden hyvä opiskelumenestys johtuu pääsääntöisesti urheilijoiden hyvästä lukiokelpoisuudesta, urheilulukioden tuntijaon toimivuudesta ja urheilulukioden opetusjärjestelyiden toimivuudesta. Suuri merkitys on myös urheilulukioden ja niiden henkilökunnan erikoistumisella urheilijoiden yksilöllisiin ja yhteisöllisiin tarpeisiin ja erityiskysymyksiin. Urheilijoiden keskittyminen urheilulukioihin on mahdollistanut oppilaitosten urheilijaystävällisen toimintakulttuuriin rakentamisen ja korkeatasoisen osaamisen kehittymisen sekä tehokkaan yhteistoiminnan suomalaisen urheilujärjestelmän kanssa.

Osa urheilijoista tarvitsee urheilun edellyttämän suuren ajankäytön takia pidennetyn opiskelu-ajan. Vuonna 2011 urheilulukioista valmistui yhteensä 624 urheilijaa, joiden keskimääräinen opiskeluaika oli 3,37 vuotta. 52 % urheilijoista valmistui kolmessa vuodessa.

Lähes kaikki (99,5 %) valmistuivat vähintään neljässä vuodessa. Urheilijoiden opiskelu-aika on lyhentynyt. Vuonna 2006 valmistuneiden urheilijoiden keskimääräinen opiskelu-aika oli 3,47 vuotta ja tuolloin 43 % prosenttia urheilijoista valmistui kolmessa vuodessa. (Lähde: *Urheilulukioiden seuranta: vertailua vuosilta 2006 ja 2011.*) Urheilijoiden lyhentynyt opiskelu-aika voi johtua useasta eri tekijästä mm. tehostuneesta opintojen-ohjauksesta, lisääntyneestä itsenäisestä ja verkko-opiskelusta ja esimerkiksi muutoksista urheilijoiden kurssivalinnoissa. Yleisesti ottaen voidaan todeta urheilulukiolaisten päivittäisen ajankäytön olevan tarkasti ohjelmoitua ja urheilu-uran kehittymisen kannalta jatkuvana riskinä on liian suuri päivittäinen kuormittuminen johtune urheilun ja opiskelun aiheuttamasta kokonaistyytymättömyydestä. Näin opiskelu-aikojen lyhentymistä ei voi yksiselitteisesti tulkita positiivisena asiana urheilu-uran kannalta.

3.2 Opiskelun ja urheilu-uran tavoitteiden yhteensovittamisen onnistuminen

Erityisen koulutustehtävän urheilulukioissa on luotu hyvät edellytykset huipulle tähtäävän urheilu-uran edistämiseksi. Huippu-urheiluvalmentautumista tukevan toimintakulttuurin syntyminen mahdollistuu erityisen koulutustehtävän mukaisen tuntijaon ja erityistehtävään osoitetun lisäresurssin ansiosta.

Opiskelusuunnitelmien joustaminen valmennusleirien ja kilpailujen suhteen on myös tärkeä asia tuloksellisen valmentautumisen tukemisessa. Urheilulukioihin hakeutuu lajinsa parhaita urheilijoita.

Merkittävä osa kansainvälisen tason urheilijoistamme on käynyt urheilulukion. Vuosien 2006-2012 välillä käydyissä olympialaisissa Suomen joukkueissa oli keskimäärin 34 prosenttia urheilulukion jo suorittaneita tai parhaillaan sitä suorittavia urheilijoita. Tähän mennessä Sotshin olympialaisiin nimetyistä 99 urheilijasta 51 on opiskellut tai yhä opiskelee urheilulukioissa. Laajennettaessa katsantokantaa eri lajien muihin arvokisoihin, on urheilulukiolaisten osuus samankaltainen ja osassa lajeista merkittävästi korkeampi. Erityisen paljon urheilulukiolaisia on maajoukkueissa esimerkiksi jääkiekossa, lentopallossa ja maastohiihdossa.

3.3 Oppilaitoksen ja opetuksen järjestäjän näkökulma

Suomen lahjakkaimmat urheilijat ovat keskittyneet urheilulukioihin. Tällöin erityisen koulutustehtävän mukaista tuntijakoa suorittavat opiskelijat ovat oppilaitoksen kokoon nähden riittävän suuri yksittäinen ryhmä, jotta heidän aikataululliset tarpeensa on mahdollista huomioida nykyisten opetukseen käytettävien resurssien puitteissa. Tämä mahdollistaa myös määrällisesti ja laadullisesti riittävän korkeatasoisen erityisen koulutustehtävän mukaisen opetuksen.

Erityisen tehtävän urheilulukioiden hyvä toimivuus on omalta osaltaan johtanut niissä opiskelevien urheilijoiden määrän kasvuun. Urheilijoiden kasvanut määrä (2370/2013) suhteessa vuoden 1994 erityisen koulutustehtäväluvan mukaisen opiskelijaluvun (932) ja siihen perustuvaan rahoituksen epäsuhde on tuottanut haasteita erityisentehtävän urheilulukioille. Tästä johtuen ko. lukiot tarjoavat erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja lisäksi lukion oman opetuksenjärjestäjän perusresurssin turvin. Erityistehtävään osoitettu resurssi ja koulun oma resurssi yhdessä mahdollistavat sujuvan ja tuloksekkaan yhteistoiminnan lajiliittojen, Olympiakomitean ja urheiluseurojen kanssa, jolloin urheilijoiden käyttöön pystytään tarjoamaan paras mahdollinen osaaminen.

3.4 Kansainvälinen viitekehys

Urheilulukioiden erityinen koulutustehtävä on mahdollistanut oppilaitosten onnistumisen urheilijoiden kaksoisurien (Dual Career) rakentamisessa. Samalla on pystytty hyvin huomioimaan Euroopan Unionin jäsenmailleen laatiman urheilijoiden kaksoisurien edistämistä koskevan ohjeiston suositukset (EU Guidelines on Dual Careers of Athletes, 2012).

Ohjeistuksessa jäsenmaille painotetaan eri ministeriöiden välisen kansallisen yhteistyön tarvetta kaksoisurien mahdollistamiseksi. Urheilulukiot ovat erinomainen esimerkki tästä yhteistyöstä. Urheilulukiot ovat kansallisesti tärkein kaksoisuran mahdollistaja opintojoustojen sekä osaamis- ja talousresurssien vuoksi. Urheilulukioissa yhdistyy EU-linjausten mukainen yhteistyö urheilun, opiskelun ja ennaltaehkäisevän terveydenhuollon toimijoiden osalta. Urheilulukio tuo myös merkittävän taloudellisen tuen urheilijalle valmennuksen, liikuntatilojen ja muiden tukipalveluiden osalta. (Lähde: EU Guidelines on Dual Careers of Athletes, 2012.)

Suomen urheilulukiomalli on nostettu esiin hyvänä käytäntönä kansainvälisissä vertailuissa. Erityinen koulutustehtävä, sen tuntijako ja lukiokoulutuksen järjestämisen toimintapolitiikka nousee kansainvälisesti esiin suomalaisen mallin vahvuutena.

Toimintapolitiikassa korostuu opintoajan pidennysmahdollisuus, yksilökeskeinen oppimismalli ja paikallisen tason päätösvalta vahvuuksina. Urheilijaopiskelijoiden pois putoaminen (drop out) on suomalaisissa urheilulukioissa pieni (2007: 3 %) verrattuna esimerkiksi Ruotsiin (5-10 %) tai Saksaan (18 %). (Lähteet: Radtke & Coalter (2007). *Sports Schools: An international Review*. University of Strirling; Radtke & Coalter (2009) *Elite sports schools: An international review on policies and practices*. Preseantation at 6 th EAS Conference, Aarhus 11.9.2009.)

Kansainvälisessä 15 valtiota kattavassa Sport Policy Factors leading to international sporting success –tutkimuksessa (SPLISS) tarkasteltiin eri maiden huippu-urheilun ohjelmapolitiikan (policy) vaikutuksia maan menestykseen. Tutkimuksessa Suomen vahvuuksia olivat urheilijoiden tuki urheilu-uran aikana sekä kilpailutoiminta. Urheilun ja opiskelun yhdistäminen oli osa urheilu-uran tukikokonaisuutta. Suomalaiset yhdessä japanilaisten huippu-urheilijoiden kanssa

olivat vähiten huolissaan omasta elämänurasta huippu-urheilun lopettamisen jälkeen. (Lähde: KIHU / Jari Lämsä. Kansainvälisen SPLISS –tutkimuksen raportti julkaistaan vuoden 2014 aikana.)

3.5 Urheilijakoulutuksesta saatava hyöty urheilu-uran jälkeen

Tutkimuksen mukaan urheilu-urasta saatava osaaminen tukee urheilijoiden menestymistä uran jälkeisessä työelämässä. Tutkimusten mukaan työnantajat arvostavat suuresti etenkin urheilijoiden sosiaalisia taitoja (Hirvonen 2013). Kansainvälisen Olympiakomitean lanseeraama urheilijoiden uraohjelma (Athlete Career Programme) auttaa urheilijoita tunnistamaan urheilussa kertynyttä osaamista työelämän näkökulmasta. Suomen Olympiakomitea ja Adecco Finland ovat tehneet yhteistyötä jo vuodesta 2004 alkaen.

Adecon urheilijoiden uraohjelman vetäjänä alusta asti mukana ollut HR-johtaja Virpi Ojakangas-Palmunen on todennut seuraavaa:

”Suomessa koulutuksella on korostunut merkitys työllistymiseen verrattuna moniin muihin maihin. Tästä syystä kaikkien tahojen pitää mielestäni tukea myös erityisryhmien opiskelua ja mahdollisuuksia saada opintonsa päätökseen joustavasti. Urheilija tarvitsee Suomessa mahdollisuuden joustavaan opiskelun ja urheilu-uran yhteensovittamiseen. Tämän varmistamalla mahdollistamme potentiaalisten työelämämenestyjien tehokkaan siirtymisen yhteiskunnan palvelukseen urheilu-uran jälkeen. Huippu-urheilu tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden oppia myös työelämässä arvokkaita taitoja. Työllistäneiltä yrityksiltä saamamme palautteen mukaisesti entiset huippu-urheilijat ovat työelämässä monesti menestyjiä mm. seuraavien ominaisuuksien ja taitojen johdosta: tavoitteellisuus, epäonnistumisen ja pettymyksen sietokyky, paineensietokyky, keskittymiskyky ja uuden oppimiskyky.”

”Vuodesta 2004 lähtien Adecco on ollut yli 300 suomalaisen huippu-urheilijan apuna urasuunnittelussa ja työnhaussa. Kaikki ohjelmassa mukana olleet urheilijat, jotka ovat olleet työnhaussa, ovat työllistyneet. Kokemuksieni mukaan ja saamiemme palautteiden perusteella huippu-urheilija on suurella todennäköisyydellä menestyjä myös työelämässä. Suomalaisen huippu-urheilijan menestyminen urheilu-uran päättymisen jälkeen on useimpien kohdalla riippuvainen koulutustaustasta. Jos urheilija on urheilu-uransa aikana aloittanut opiskelut ja saattanut ne sellaiseen vaiheeseen, josta on suhteellisen helppo jatkaa valmistumiseen urheilu-uran päätyttyä tai vaihtoehtoisesti saanut opintonsa päätökseen jo aktiiviurheilu-uran aikana, on työllistymisen mahdollisuudet hyvät. Tällaisessa tilanteessa Adecon tarjoama tuki ja uraohjaus on kaikkein hyödyllisintä” (Lähteet: Petri Hirvonen, Urheilemalla ura urkenee?, Jyväskylän yliopisto, 2013.)

4. Urheilulukiot osana suomalaista urheilujärjestelmää

4.1 Urheilujärjestelmän näkökulma

Suomalaisen urheilujärjestelmän tavoite on tukea urheilijan uraa koko urheilijan polun matkalta. Urheiluakatemiajärjestelmällä on tässä tehtävässä suuri vastuu. Erityisen koulutustehtävän urheilulukiot toimivat useimmilla seutukunnilla urheiluakatemiaverkoston perustana, ikään kuin ”kivijalkana”, koordinoiden osaamis-, olosuhde- ja talousresursseja ja tehden yhteistyötä keskeisten verkostossa olevien toimijatahojen kanssa.

Urheilijoiden kehittymisen kannalta keskeisiä henkilöitä ovat valmentajat. Olympiakomitea on omilla toimenpiteillään kehittänyt yhdessä lajiliittojen ja erityisen koulutustehtävän urheilulukioiden kanssa osaavien päätoimisten valmentajien palkkausta. Nuorten urheilijoiden valmentajien toimenkuvaan kuuluu tänä päivänä vahvasti myös urheilijoiden tukeminen opiskelussa ja muissa siviilielämän ratkaisuisissa. Hyväkään harjoittelu ei tuota tulosta, mikäli urheilijan elämän kokonaisuus ei ole tasapainossa. Siinä systemaattisesti etenevä koulunkäynti on keskeisessä osassa. Valmentajilta vaaditaan yhä enemmän yhteistyötä koulun henkilöstön kanssa urheilijan vuosisuunnitelmien tekemisessä. Siinä on huomioitava huipulle tähtäävän valmentautumisen tarpeet ja toisaalta koulun vaatimukset. Hyvällä suunnittelulla asiat saadaan pääsääntöisesti toimimaan hyvin. Tässä ratkaisevan tärkeää on oppilaitoksen myönteinen suhtautuminen huipulle tähtäävään urheiluun ja toisaalta urheilijan sekä valmentajan rakentava suhtautuminen kouluntyön suunniteluun. Myös urheilijan vanhempien tulee olla yhtä mieltä tavoitteista ja suunnitelmista.

Erityisen tehtävän urheilulukioissa syntyy vuoropuhelua eri lajien urheilijoiden ja valmentajien kesken, mikä osaltaan lisää yhteen kuuluvuuden tunnetta ja kaikkien osapuolten osaamista. Lisäksi erityisen koulutustehtävän urheilulukiot ovat verkostoituneet ja tekevät tiivistä yhteistyötä urheilun lajiliittojen, paikallisten urheiluseurojen ja kuntien liikuntatoimien kanssa, jolloin urheilijan kaksoisuran edistäminen ja kaikki sen järjestelyt pystytään paremmin koordinoimaan ja toteuttamaan.

4.2 Urheilulukoista urheiluakatemiaiksi

2000-luvun alussa suurimmissa suomalaisissa opiskelukaupungeissa urheilulukiot alkoivat verkostoitua paikallisten korkea-asteen ja perus-asteen oppilaitosten kanssa jakaen osaamistaan ja yhdistäen resurssejaan urheilun ja opiskelun yhdistämisessä. Syntyi urheiluakatemiamalli, jolla edistetään ja koordinoidaan opiskelun ja urheilun yhdistämistä opiskelu- ja urheilupolulla aina peruskoulun päättöluokista yliopistotutkintoon. Samanaikaisesti Suomen Olympiakomitea, urheilun lajiliitot, urheiluseurat ja eri asiantuntijapalveluita tuottavat tahot kokivat yhä useammin

urheiluakatemiainmallin tarkoituksenmukaiseksi toimintatavaksi ja tulivat mukaan keskittäen valmennuksen ja muun urheilun asiantuntijuutta urheiluakatemiympäristöihin.

Edellä kuvatulla tavalla rakentuneita urheiluakatemiaa johdetaan ja koordinoitaan huippu-urheiluyksikön toimesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntayksikkö tukee vuosittain urheiluakatemioiden koordinoimista ja asiantuntijapalveluiden kehittymistä (vuonna 2013 avustussumma oli 800 000€, jolla tuettiin yhteensä 18 urheiluakatemiaa), josta merkittävä osa vahvistaa omalta osaltaan myös urheilulukiotoimintaa. Lisäksi Suomen Olympiakomitealla on nuorten olympiavalmentajatuki (1,2 milj.€/2013), jolla tuetaan päätoimisten valmentajien palkkausta 75 valmentajalle eri lajeissa. Nuorten olympiavalmentajien palkkaukseen osallistuvat lisäksi lajiliitot, urheiluseurat ja urheiluakatemit. Valmentajista noin 60 osallistuu myös urheilulukiolaisten valmentamiseen urheiluakatemiympäristöissä.

5. Lukiokoulutuksen tavoitteiden ja tuntijaon kansallinen uudistamisesitys urheilun näkökulmasta ja esitys erityisenkoulutustehtävän lukioden tuntijaoksi

5.1 Urheilijan opiskelutavoitteiden saavuttaminen uudessa tuntijakoesityksessä

Huippu-urheiluyksikkö yhdessä urheilulukioden rehtoreiden kanssa asiaa arvioineena esittää ensisijaisesti uudeksi tuntijaoksi vaihtoehtoa A, jossa huomioidaan erityinen koulutustehtävätarve seuraavasti: Poisvalittavien pakollisten kurssien määrä on maksimissaan neljä (4) pakollista kurssia ja kuudesta kymmeneen (6 – 10) syventävää kurssia. Kuitenkin niin, että opiskelija voi maksimissaan pois valita yhteensä kymmenen kurssia. Niissä aineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilaskirjoituksiin, noudatetaan nykyistä käytäntöä. Erityisen tehtävän mukaisten opintojen minimisuoritusmäärää tulisi nostaa nykyisestä 12 kurssista 14 kurssiin, johtune huippu-urheilun valmentautumistarpeen ja siihen käytettävän aikatarpeen kasvettua kansainvälisessä kilpailussa.

Toissijaisesti esitetään tuntijakovaihtoehtoa B, jossa erityinen koulutustehtävä huomioidaan seuraavasti: Poisvalittavien pakollisten kurssien määrä on maksimissaan neljä (4) pakollista kurssia ja kuusi (6) syventävää kurssia. Näin opiskelija voi maksimissaan pois valita yhteensä kymmenen kurssia. Niissä aineissa, joissa opiskelija osallistuu ylioppilaskirjoituksiin, noudatetaan nykyistä käytäntöä. Erityisen tehtävän mukaisia opintojen minimisuoritusmäärää tulisi nostaa nykyisestä 12 kurssista 14 kurssiin.

Työryhmän esitystä C uudeksi lukion tuntijaoksi ei kannateta sen vähäisemmän edistyskellisyytensä takia. Sinänsä opetuksen järjestäminen on tässä vaihtoehdossa helpointa nykytilanteeseen nähden huomioiden erityisen koulutustehtävän nykyisen kaltaiset pakollisten kurssien poisvalintamahdollisuudet.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että opiskelun ja urheilun yhdistämisen tarve erityislukioratkaisulla on olemassa. Mikään työryhmän esittämä tuntijakovaihtoehto ei tarjoa sellaisenaan riittävän joustavaa tai nykyisen tasoista opiskelun ja urheilun yhdistämisen mahdollisuutta. Mikäli urheilijoiden opintoaikoja halutaan nopeuttaa, täytyy heillä olla sekä mahdollisuus laskea kokonaiskurssimäärään nykyistä suurempi määrä erityisen tehtävän mukaisia opintoja että mahdollisuus valita pois muita lukiokursseja.

5.2 Urheilutavoitteiden saavuttaminen

Edellä kuvatun tuntijaon lisäksi on turvattava urheilulukioille mahdollisuus tarjota nykyisen mallin mukaisesti riittävä määrä erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja. Jatkossa erityisen tehtävän mukaiset opintoja tulisi suorittaa nykyisen 12 kurssin sijaan *vähintään 14 kurssia lukio-opintojen aikana.*

6. Urheilulukio lupien jatko ja niiden päivittäminen (esitetään)

Suomalaisien huippu-urheilun kolmesta strategisesta valinnasta yksi on urheiluakatemiaohjelma, jonka keskeisen rungon muodostavat erityisen koulutustehtävän saaneet urheilulukiot. Huippu-urheiluyksikkö esittää erityisen koulutustehtävälupien jatkamista ja lupien kokonaismäärän tarpeen arvioimista. Samanaikaisesti Huippu-urheiluyksikkö esittää lupasisältöjen tarkistamista tuntijaon, urheilijamäärien, urheilijatason, rahoituksen suhteen ja toiminnan yleisten tavoitteiden suhteen.

Kokonaisuutena urheilun erityistehtävää toteuttavien lukioden laatutasoa urheilu-uran huomioimisessa tulee pyrkiä nostamaan ja erityisen koulutustehtävän luvissa laatuvaatimukset tulisi huomioida. Kaksikielisissä kaupungeissa, kuten Helsingissä ja Turussa on erityistehtävä luvissa arvioitava myös ruotsinkielisten urheilijoiden tarve päästä luvan piiriin. Kaksikielisten kaupunkien lupatarkastelusta Vöyrin lukio esitti eriävän mielipiteen, perustellen mahdollisia vaikutuksia lukion omaan opiskelijamäärään.

Suomen Olympiakomitealla on entistä paremmat mahdollisuudet urheiluoppilaitosten toiminnan koordinointiin, seurantaan, arviointiin ja kehittämiseen vuonna 2013 työnsä aloittaneen Huippu-urheiluyksikön kautta. Huippu-urheiluyksikkö tarjoutuu jatkossa toimimaan asiantuntijaelimenä

nykyisten lupien määrällisen tarpeen ja mahdollisten lisälupien määrän arvioinnissa, sekä lupiin mahdollisesti sisällytettävien laatuvaatimusten kehittämisessä.

LÄHTEET

(Lähde: Urheilulukioiden seuranta: vertailua vuosilta 2006 ja 2011 ja 2013)

(Lähteet: Radtke & Coalter (2007). Sports Schools: An international Review. University of Strirling; Radtke & Coalter (2009) Elite sports schools: An international review on policies and practices. Preseattation at 6 th EAS Conference, Aarhus 11.9.2009.)

(Lähde: EU Guidelines on Dual Careers of Athletes, 2012.)

(Lähde: KIHU / Jari Lämsä. Kansainvälisen SPLISS –tutkimuksen raportti julkaistaan vuoden 2014 aikana.)

(Lähteet: Petri Hirvonen, Urheilemalla ura urkenee?, Jyväskylän yliopisto, 2013.)

LIITE 2

SEURANTATIETOA URHEILULUKIOTOIMINNASTA

Jari Lämsä & Timo Manninen, Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus, KIHU

Urheileminen ja huippu-urheilu ovat Suomessa olleet enimmäkseen vapaaehtoisuuteen perustuvien urheiluseurojen vastuulla. 1980-luvulta lähtien myös koulujärjestelmä on muiden maiden tavoin ottanut vastuuta huippu-urheilun edellytysten luomisesta. Suomessa tämän kehityksen kärjessä ovat olleet erityisen tehtävän saaneet urheilulukiot. 2000-luvulla oppilaitosten rooli urheilussa on entisestään korostunut urheiluakatemiakehityksen myötä. Myös Euroopan Unioni on tunnistanut urheilun ja opiskelun yhdistämisen (Dual career) tärkeäksi urheilun osa-alueeksi.

Urheilulukioden merkitys

Suomessa opiskelun ja urheilun yhdistämisen perustana toimii valtakunnallinen urheiluoppilaitosjärjestelmä, jonka toiminta alkoi kokeilumuotoisena vuonna 1986. Virallisen aseman järjestelmä sai vuonna 1994, kun ministeriö myönsi urheilijakoulutuksen erityisen tehtävän 12 lukiolle. Nykyään urheilulukiota on 13. Näiden toimien jälkeen Suomeen on saatu toimiva urheiluoppilaitosten verkosto. (KIHU 2013a; 2013b; Urheiluakatemit osana suomalaista huippu-urheilujärjestelmää 2007).

Urheilulukioden toimintaa koordinoi valtakunnallinen seurantaryhmä Suomen Olympiakomitean johdolla. Urheilulukioissa opiskelee 2370 urheilijaa yli 40 lajista lukuvuonna 2013-2014. Kaikki urheilulukiot tarjoavat laajan lajitarjonnan, mutta niillä kuitenkin oma selkeä lajiprofiili. Lajeja, joihin urheilulukio panostaa, kutsutaan painopistelajeiksi.

Ensisijaisena tehtävänä nuorella urheilijalla

Erityistehtävän saaneet urheilulukiot:

• Kerttulin lukio	Turku
• Kastellin lukio	Oulu
• Kuopion klassillinen lukio	Kuopio
• Kuortaneen lukio	Kuortane
• Mäkelänrinteen lukio	Helsinki
• Ounasvaaran lukio	Rovaniemi
• Pohjois-Haagan yhteiskoulun lukio	Helsinki
• Porin suomalaisen yhteislyseon lukio	Pori
• Salpausselän lukio	Lahti
• Sammon keskuslukio	Tampere
• Sotkamon lukio	Sotkamo
• Voionmaan lukio	Jyväskylä
• Vörsä samgymnasium	Vörsä, Vöyri

on suoriutua koulusta omien kykyjensä ja tavoitteidensa mukaisesti sekä samalla valmentautua systemaattisesti. Tutkimustulokset osoittavat, että urheilulukiot tukevat opiskelua joustavin ratkaisuin. Tästä johtuen omatoimisen opiskelun merkitys korostuu. (KIHU 2013b; Nuoren urheilijan ura 2013, 10–12)

Urheilulukioiden valmennuksellinen tavoite on tarjota koulua käyville nuorille urheilijoille korkeatasoista valmennusta hyvissä olosuhteissa. Tämän tavoitteen toteutumista puoltaa fakta, että urheilulukioiden opiskelijat harjoittelevat neljänneksen enemmän kuin tavallisessa lukiossa urheilevat nuoret. Urheilulukioissa mahdollistuu lajirajat ylittävä yhteistyö ja syntyy kannustava ilmapiiri johtaen parempiin tuloksiin niin urheilussa kuin opiskelussakin. Yleensä lajin ohjattua harjoittelua on aamuisin kolme kertaa viikossa. Valmennuksesta vastaavat koulujen, lajiliittojen sekä urheiluakatemioiden valmentajat. (KIHU 2013b; Nuoren urheilijan ura 2013, 10–12)

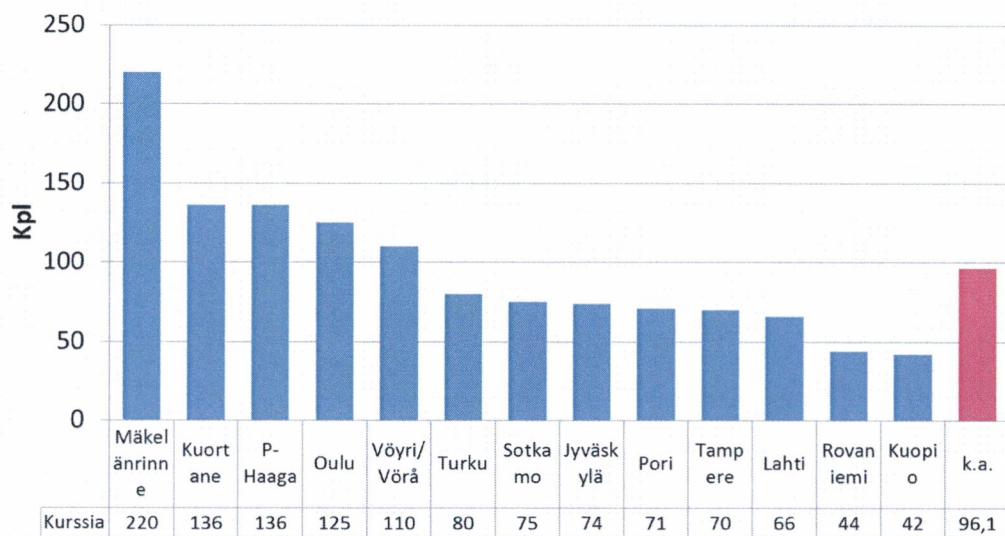
Opiskelijat urheilulukioihin valitaan toisen asteen sähköisen yhteishaun kautta. Tämän lisäksi nuoren urheilijan on täytettävä urheilijatietolomake, joka toimitetaan oppilaitokseen. Urheilulukioiden valintaperusteet eroavat muista lukioista. Opiskelijaksi valittavan ylin mahdollinen pistemäärä on 20, joka muodostuu peruskoulun päättötodistuksen keskiarvosta (max. 10) sekä urheilu- ja soveltuvuus pisteistä (max. 10). Urheilu- ja soveltuvuus pisteet määräytyvät urheilulukion ja hakijan urheilulajin valtakunnallisen lajiliiton yhteistyönä. Lisäksi oppilaitos voi järjestää erikseen valintakokeet. (KIHU 2013b; Nuoren urheilijan ura 2013, 10–12)

Opetuksen järjestäminen ja sen kulut

Keskimäärin urheilulukiossa urheilun erityistehtävän hoitamiseen käytetään 96 kurssia lukuvuonna 2013-14 (Ks. Kuvio 1.). Urheilun erityistehtävään käytettyjen kurssien kustannukset ovat yhteensä 2 662 458 euroa (n=12, Tampereen tiedot puuttuvat). Keskimäärin urheilulukioille aiheutuu 221 872 euroa kuluja urheilun erityistehtävän kurssien hoitamiseen.

Kurssien lisäksi urheilulukiot käyttävät varoja muuhun urheilutoimintaan kuten tilavuokrat, välineet ja kilpailumatkat. Näiden menojen hoitamiseen urheilulukioilta kuluu 1 018 000 euroa lukuvuonna 2013-2014 (n=12, Rovaniemen tiedot puuttuvat). Urheilulukiot käyttävät kaikkiaan urheilutoiminnan järjestämiseen 3 781 958 euroa lukuvuonna 2013-2014 (Tampere ja Rovaniemi vajaan tiedot).

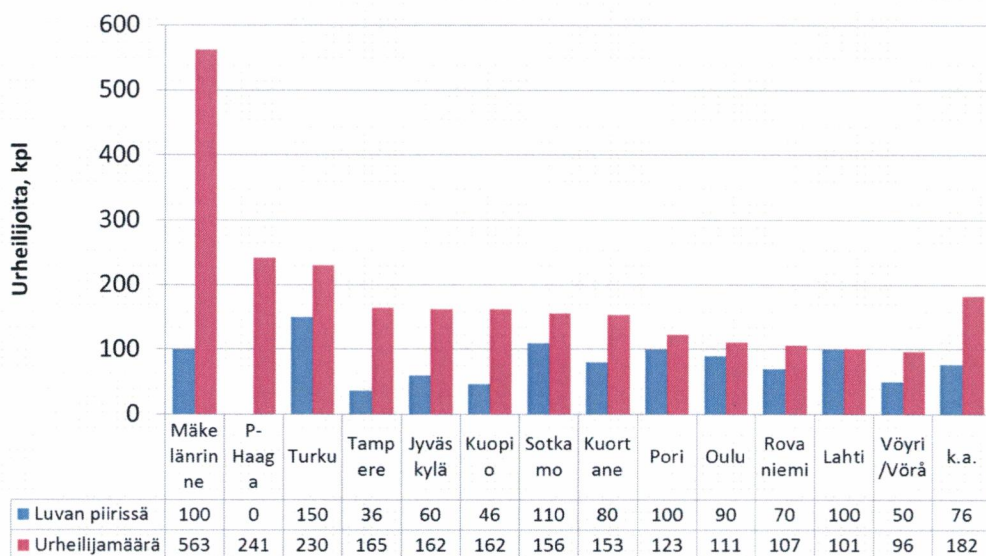

KUVIO 1. Kurssimäärä lukioittain urheilun erityistehtävän toteuttamiseen lukuvuonna 2013-2014

Opiskelijamäärät

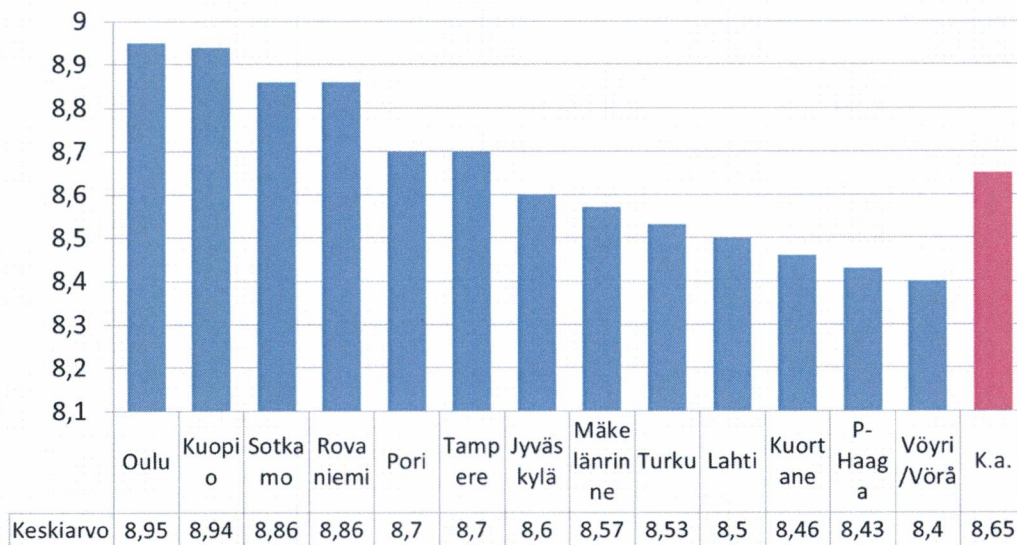
Urheilukioden erityisen tehtävän mukaista tuntijakoa suorittavia opiskelijoita on 2010-luvulla ollut lukuvuosittain noin 2400. Huippu saavutettiin vuonna 2010, jolloin opiskelijoita oli yhteensä 2432. Lukuvuonna 2013-2014 erityisen tehtävän mukaista tuntijakoa opiskelee 2370 opiskelijaa. Keskimäärin urheilulukiota kohden näitä opiskelijoita on 182. Urheilulukioden lupa erityisen tehtävän mukaiseen opetukseen käsittää kuitenkin vain 992 opiskelijaa eli keskimäärin 76 paikkaa per urheilulukio (ks. kuvio 2). Urheilulukiot ovat kasvattaneet suosiotaan ja opiskelijamäärien kasvaessa urheilulukiot ovat omilla järjestelyillään kyenneet laajentamaan urheilutoimintaa merkittävästi.

KUVIO 2. Urheilijamäärät ja erityisen tehtävän rahoitusta koskevien lupien määrä oppilaitoskohtaisesti lukuvuonna 2013-14.

Urheilijoiden koulu- ja urheilumenestys

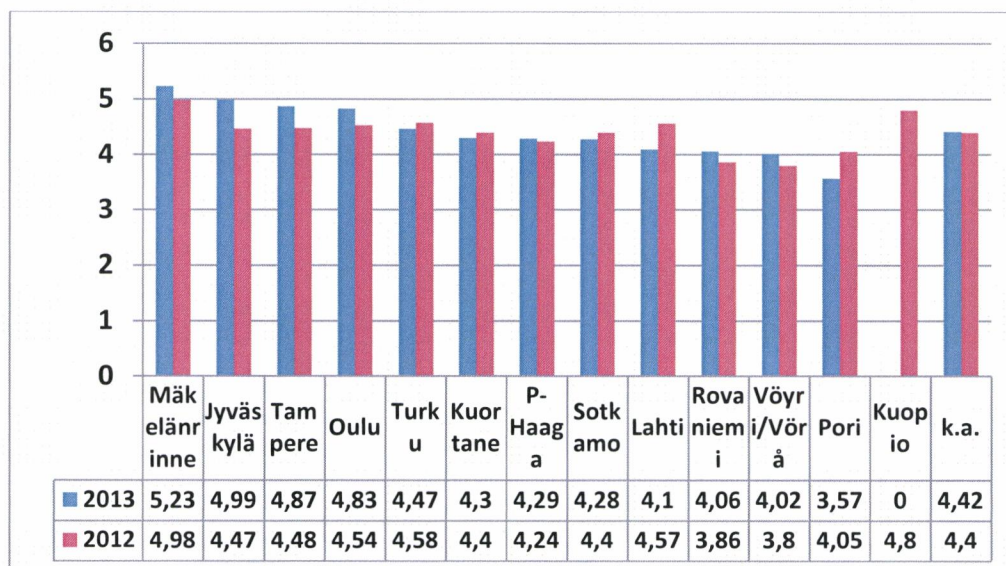
Urheilulukioiden urheilulinjoille valittavien opiskelijoiden koulumenestys on ennen lukiovalintaa on ollut ansiokasta. Urheilijoiden yläkoulujen päättötodistusten keskiarvot lukioittain vaihtelevat välillä 8,43-8,95 lukuvuonna 2013-14. Kaikkiaan urheilulukioon valittujen opiskelijoiden keskiarvojen keskiarvo oli 8,65. (ks. kuvio 3).

KUVIO 3. Urheilulinjalle valittujen peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvojen keskiarvo kevään 2013 yhteishaussa.

Urheilulinjalle hakevat voivat osallistua erilliseen valintakokeeseen tai lisänäyttötilaisuuteen ja lisäksi kyseisen urheilulajin kansallinen lajiliitto pisteyttää jokaisen hakijan valtakunnallisen pisteytysjärjestelmän mukaan. Hakija voi saada 1-6 lajiliittopistettä, jotka määräytyvät seuraavasti: 5,1-6 pistettä tarkoittaa lajin huippulahjakkuutta, jolloin urheilija on lähellä ikäluokkansa kansainvälistä tasoa ja on joukkuelajeissa johtava pelaaja tai maajoukkueurheilija; 4,1-5,0 pistettä tarkoittaa ikäluokkansa maajoukkueurheilijaa joukkuelajeissa ja yksilöurheilussa SM-mitalitasoa; 2,1-4,0 pisteillä oleva nuori on yksilöurheilussa SM-pistesijoilla ja joukkuelajeissa alue-, piirijoukkueetasolla tai maajoukkue-ehdokas. (Nuoren urheilijan ura 2013.) Kuviossa 4. on kuvattu urheilijoiden lajiliittopisteet urheilulukioittain lukuvuosien 2012-13 ja 2013-14 yhteishaussa. Lajiliittopisteiden keskiarvo on ollut 4,3-4,5 välillä.

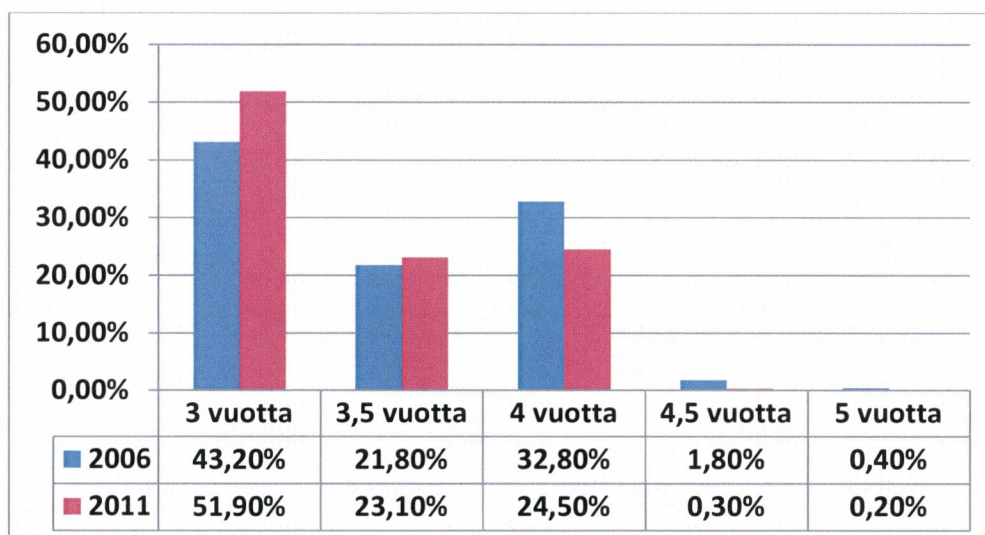

KUVIO 4. Urheilulukioiden lajiliittopisteiden keskiarvot kevään 2012 ja kevään 2013 yhteishauissa

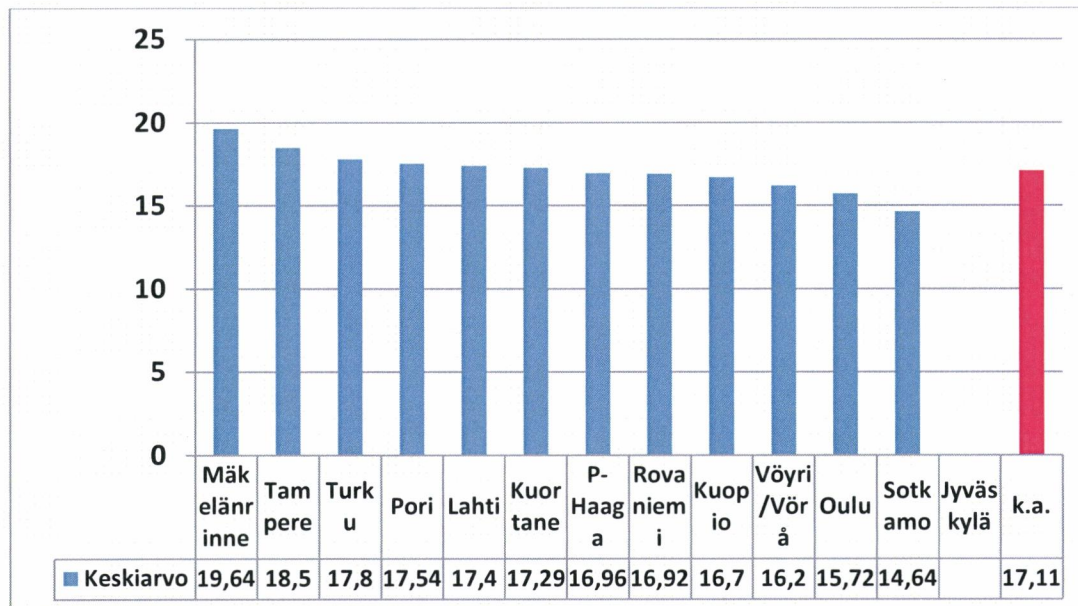
Urheilevat opiskelijat valmistuvat lukiosta nopeaan tahtiin. Urheilijoista 65 % valmistui 3 tai 3,5 vuodessa lukiosta vuonna 2006. Puolestaan vuonna 2011 urheilijat valmistuivat vieläkin nopeammin, sillä 75 % urheilijoista suoritti lukion 3 tai 3,5 vuodessa. Muutenkaan urheilijoiden opiskelu ei veny yli neljään vuoteen kuin harvoissa tapauksissa kuten kuvio 5 osoittaa.

Urheilulukiossa opiskelevat urheilijat keskeyttävät opiskelunsa tai vaihtavat urheilulukiota vain harvoin. Vuonna 2006 urheilulukion keskeytti 0,2 % ja vuonna 2011 0,5 % urheilijaa. Puolestaan valmennuksen urheilijoista keskeytti 1,4 % vuonna 2006 ja 2,5 % vuonna 2011.

KUVIO 5. Valmistuneiden urheilijoiden opiskelu-aika.

Urheilululinjalta keväällä 2013 kirjoittaneiden ylioppilaskirjoitusten puoltoäänten keskiarvojen keskiarvo neljässä pakollisessa aineessa vaihteli välillä 14,64-19,64. Urheilukioden keskiarvo oli yhteen 17,11 (ks. kuvio 6). Urheilulukioon sisäänpääsevät ovat koulumenestykseltään huippua. Koulumenestys ei myöskään häviä lukion aikana, vaan urheilijat valmistuvat urheilulukioista hyvin arvosanoin ja enimmäkseen tavoiteajassa.

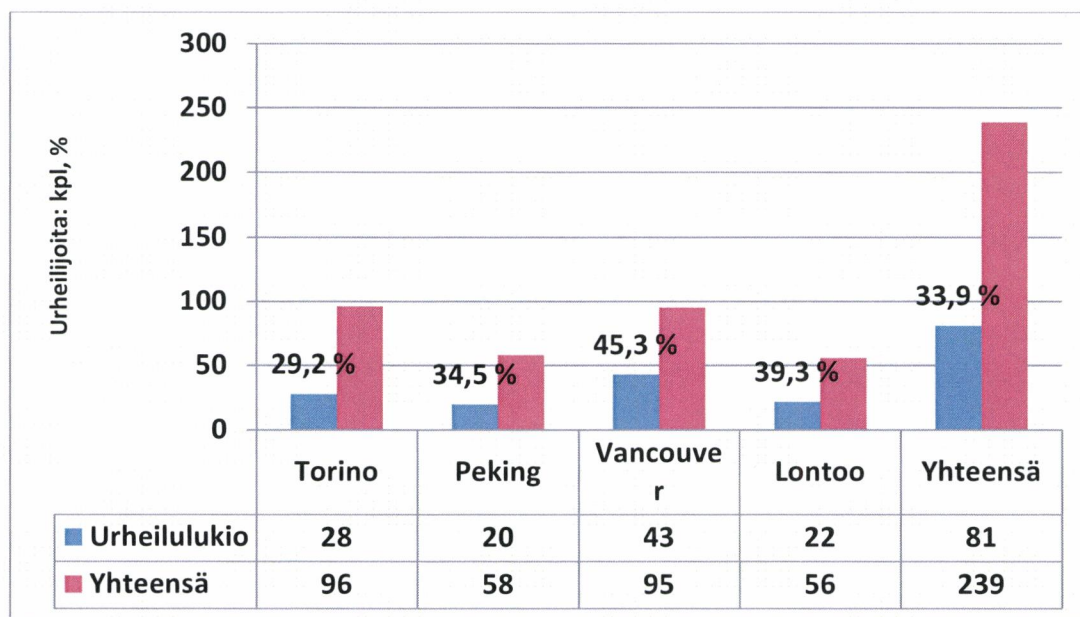

KUVIO 6. Urheilululinjalta keväällä 2013 kirjoittaneiden ylioppilaskirjoitusten puoltoäänten oppilaitoskohtaiset keskiarvot (neljä pakollista ainetta)

Urheilulukiolaiset Suomen Olympiajoukkueissa

Urheilulukioista opiskelee ja on valmistunut merkittävästi olympiatason urheilijoita, mikä osoittaa urheilulukioden hyödyllisyyden ja tärkeyden. Urheilulukioista opiskelevia/valmistuneita olympiajoukkueissa on ollut noin 34 prosenttia vuosien 2006-2012 olympialaisissa (ks. kuvio 7). Keskimäärin urheilulukioista on ollut näissä olympialaisissa 6 urheilijaa. Mäkelärinteen urheilulukioista on tullut suurin määrä: 22 urheilijaa. Tulevissa Sotsin 2014 olympialaisissa urheilulukioista valmistuneita tai niissä vielä opiskelevia urheilijoita mukana on yhteensä 38, joka on 53,5 prosenttia koko joukkueesta.

KUVIO 7. Urheilulukion käyneiden urheilijoiden edustus olympialaisissa 2006-2012.

Lähteet

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus 2013a. Huippu-urheilu ja opiskelu – mahdollinen yhtälö.

Huippu-urheilun faktapankki. Jyväskylä. Viitattu 27.10.2013.

http://www.kihu.fi/faktapankki/nakokulma/07_huippu_urheilu_%20ja_opiskelu/.

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus 2013b. Erityisen tehtävän saaneet koulutuksen järjestäjät.

Huippu-urheilun faktapankki. Jyväskylä. Viitattu 27.10.2013.

http://www.kihu.fi/faktapankki/nakokulma/07_huippu_urheilu_%20ja_opiskelu/index.php?osa1.

Nuoren Urheilijan ura 2013. Suomen Olympiakomitea. Helsinki: Esa Print Oy.

Urheiluakatemit osana suomalaista huippu-urheilujärjestelmää 2007. Suomen Olympiakomitean

nimeämän työryhmän esitys urheiluakatemiosta osana suomalaista huippu-urheilujärjestelmää.

Esitetty 19.4.2007 kansallisilla urheiluakatemiapäivillä Lapin urheiluopistolla.

Urheiluakatiatoiminnan ohjeisto. 2013. Suomen Olympiakomitea. Helsinki: Planeetta 10 Oy.

Urheilulukiotoiminnan tunnuslukuja

Markus Kalmari, Jari Lämsä, Timo
Manninen

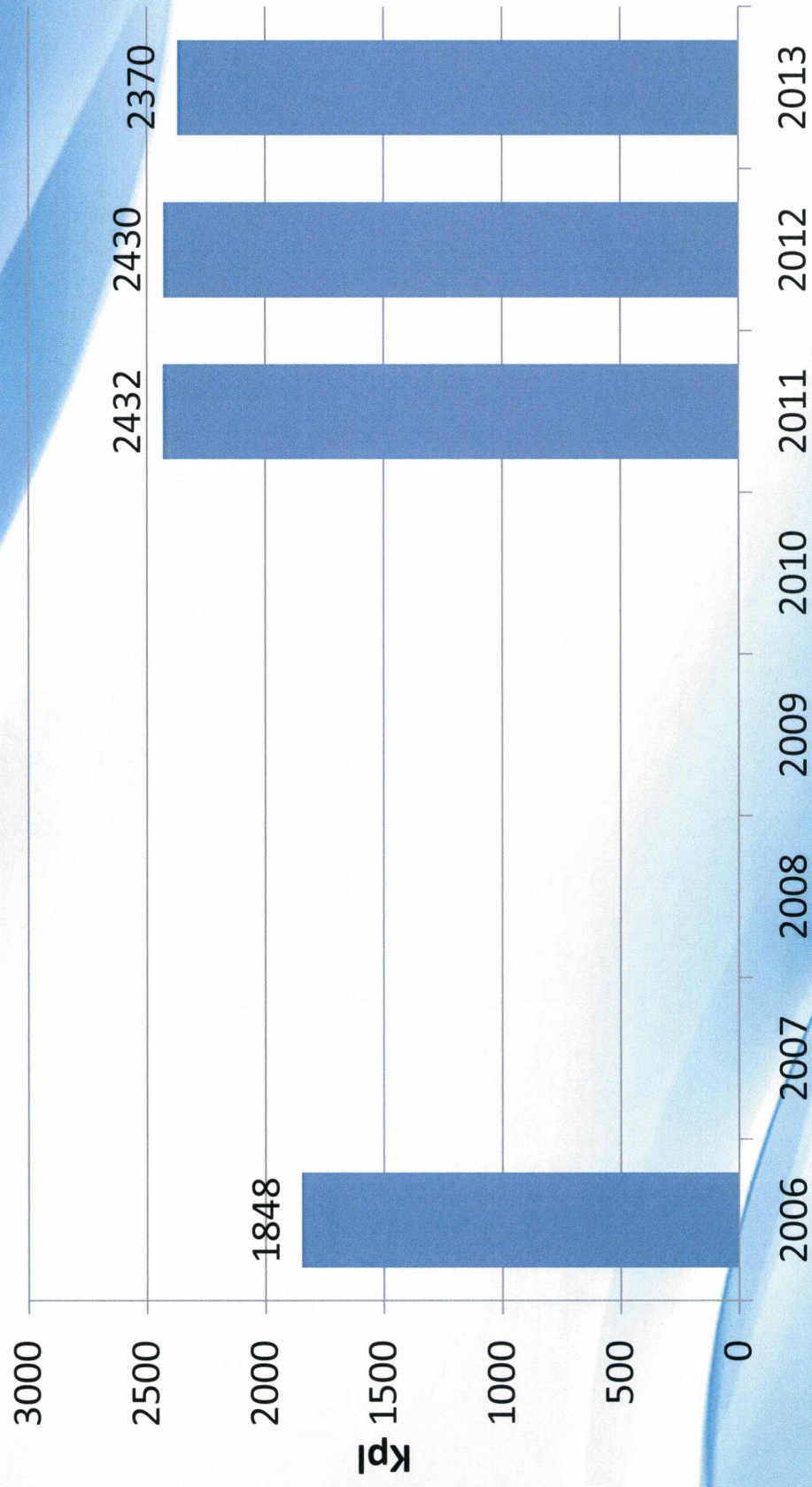
Toiminnan tunnuslukuja

	Yhteensä 2013	Keskiarvo / oppilaitos	N
Urheilulukuioiden urheilijamäärä	2370	182	13
Erityisluvassa mainittu urheilijamäärä, kpl	992	76	13
Urheilulukuioiden kurssimäärä urheilutehtävän suorittamiseen, kpl	1249	96	13
Urheilutehtävään käytetyt taloudelliset resurssit, €	3 781 958 €	290 920 €	13
Urheilulinjalle valittujen lajiliittopisteiden oppilaitoskohtainen keskiarvo	-	4,42 pist.	12
Valittujen peruskoulun päättätodistuksen lukuaineiden oppilaitoskohtainen keskiarvo	-	8,65	13
Urheilulinjalta keväällä 2013 kirjoittaneiden ylioppilaskirjoitusten puoltöänten keskiarvojen keskiarvo (pakolliset aineet)	-	17,15	12

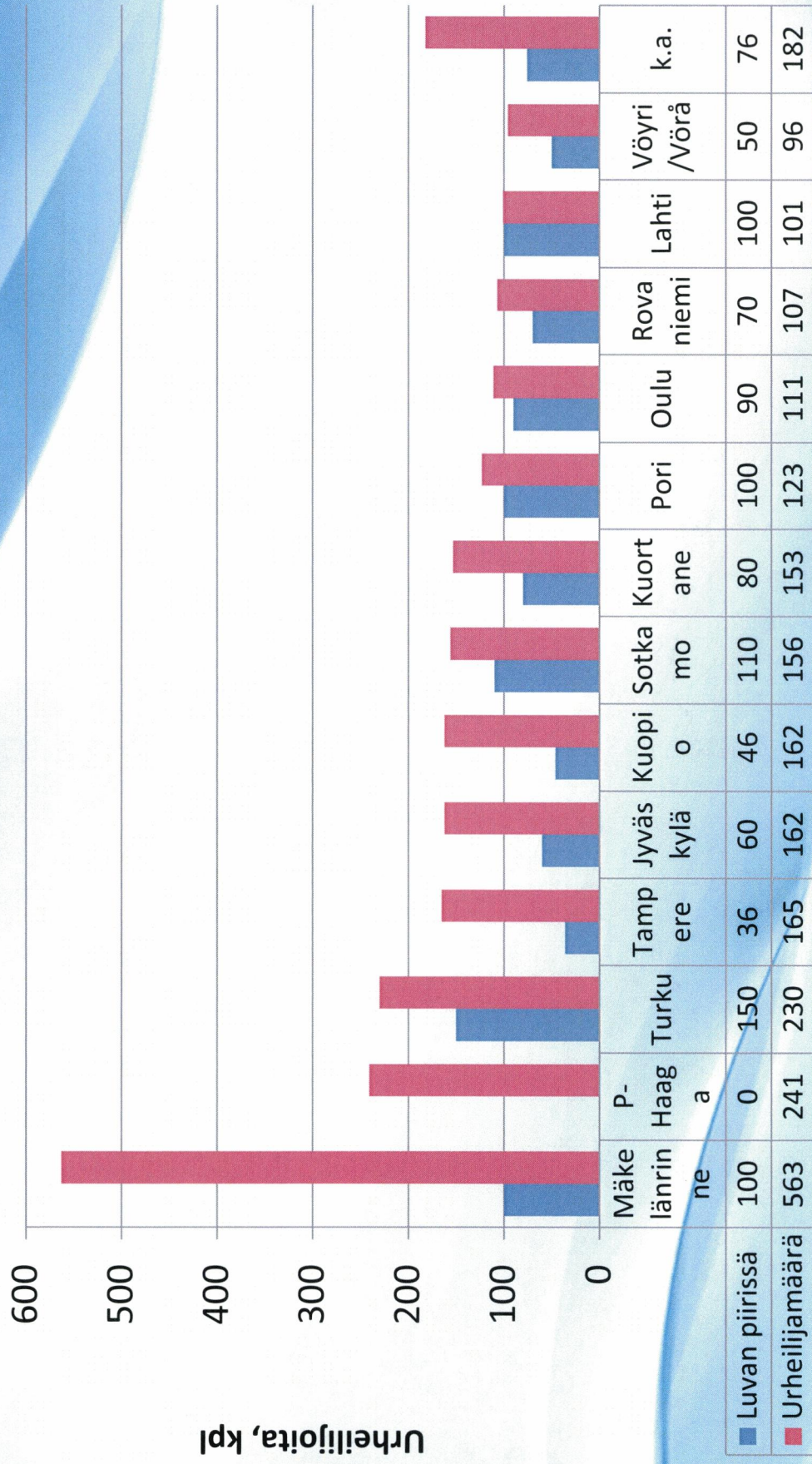

Urheilijamäärä

Urheilupuiskelijat 2013-14

Kurssimäärä erityistehtävän toteuttamiseen 2013-04

Urheilutoimintaan käytetty taloudellinen resurssi 2013-14

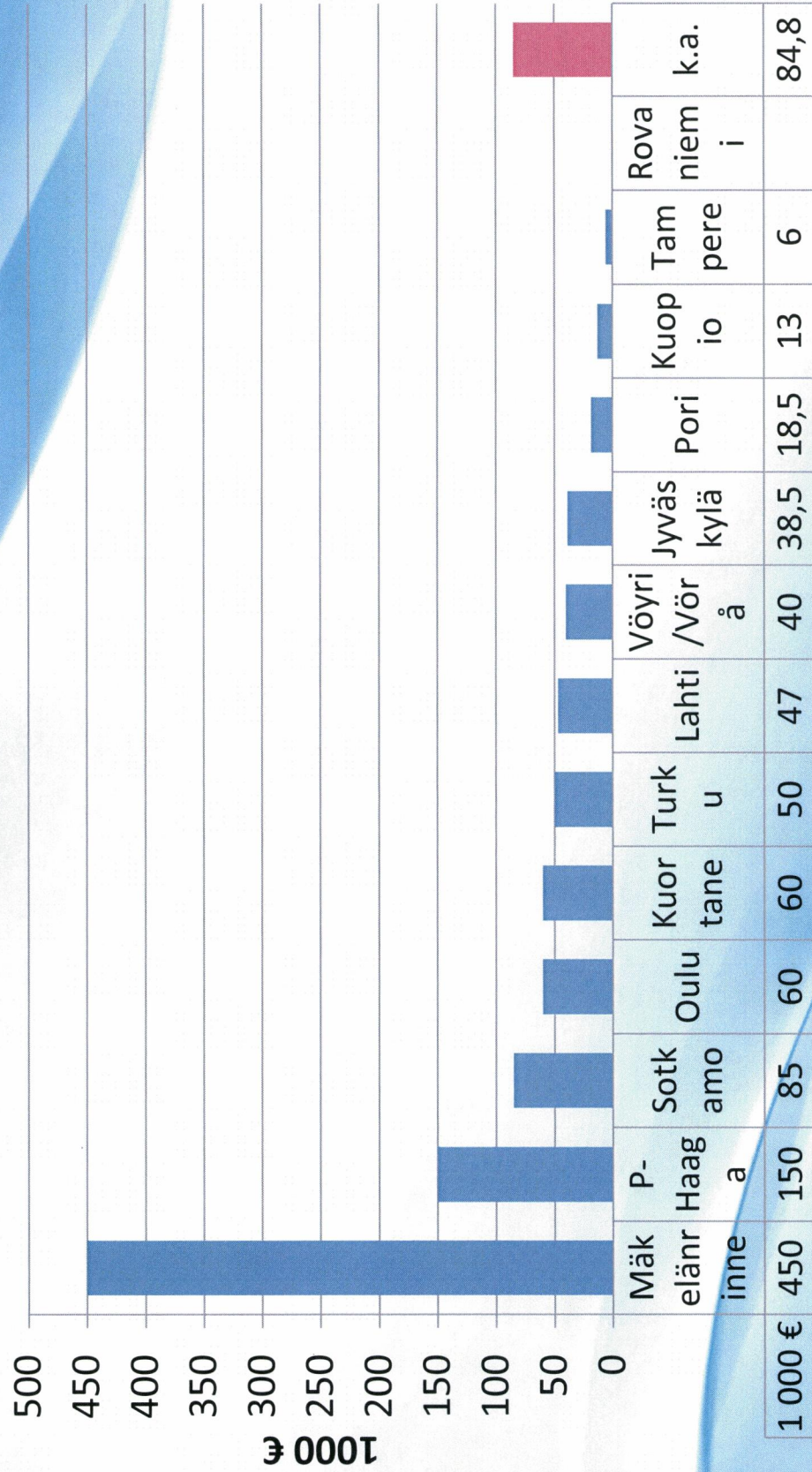

Urheilun eritystehtävän kurssien kustannukset 2013-2014

Muun urheilutoiminnan kulut 2013-2014

Lajiliittopisteytyksen periaatteet

5,1 – 6 pist:

lajin huippulahjakkuus (lähellä ikäluokan kansainvälistä tasoa, joukkuelajeissa johtava pelaaja/urheilija maajoukkueessa)

4,1 - 5,0 pist:

ikäluokan maajoukkueurheilija (joukkuelajit), SM-mitalitaso (yksilölajit)

2,1 - 4,0 pist:

SM-pistesijoilla (yksilölajit), alue-, piirijoukkueetaso, maajoukkueehdokas (joukkuelajit)

1,0 - 2,0 pist:

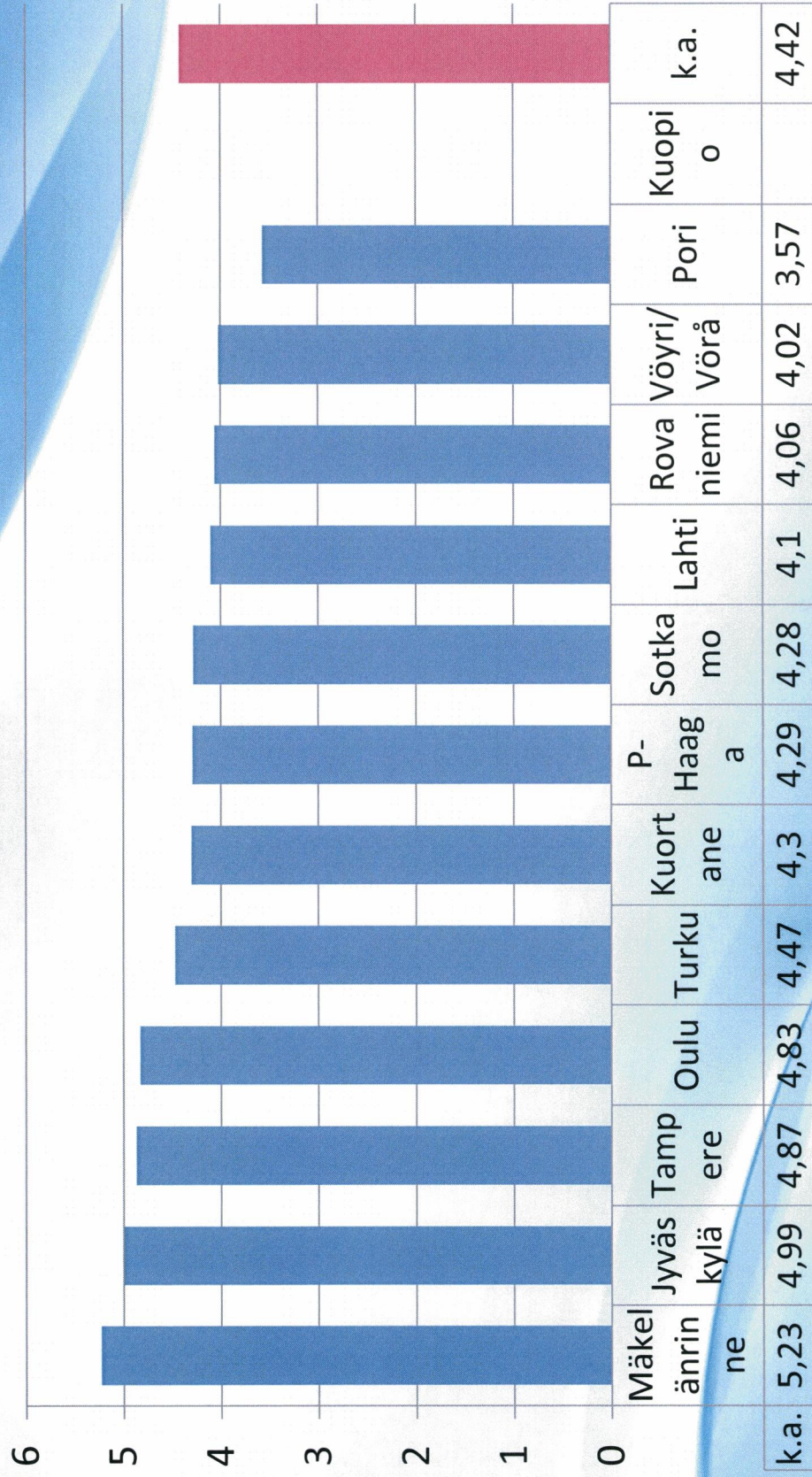
seuratason aktiivi, ei meriittejä

0 pistettä:

käytetään vain jos ei mitään tietoja (koulu pisteyttää, max. 3)

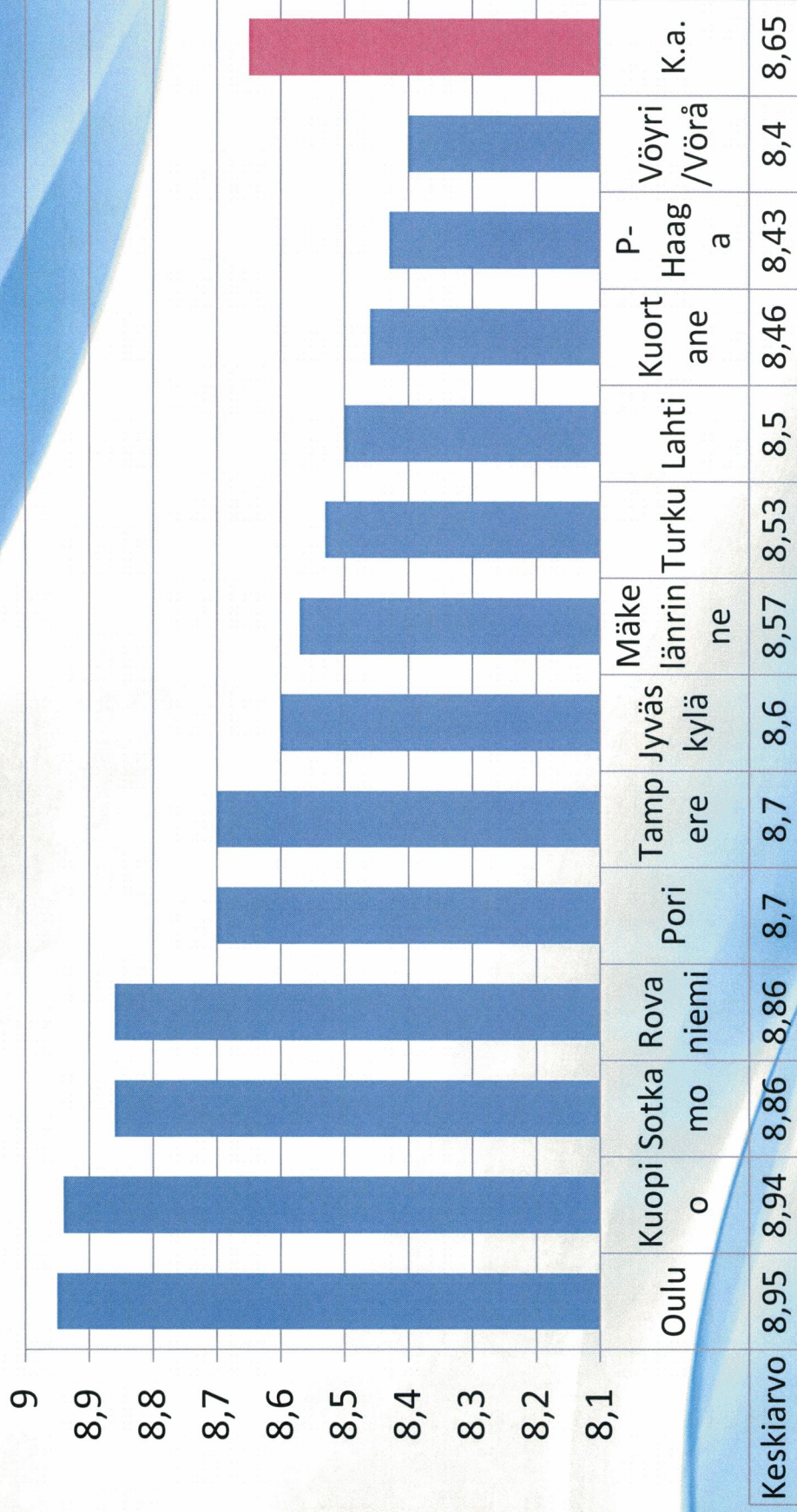

Valittujen laji liittopisteiden keskiarvo kevään 2013 yhteishaussa

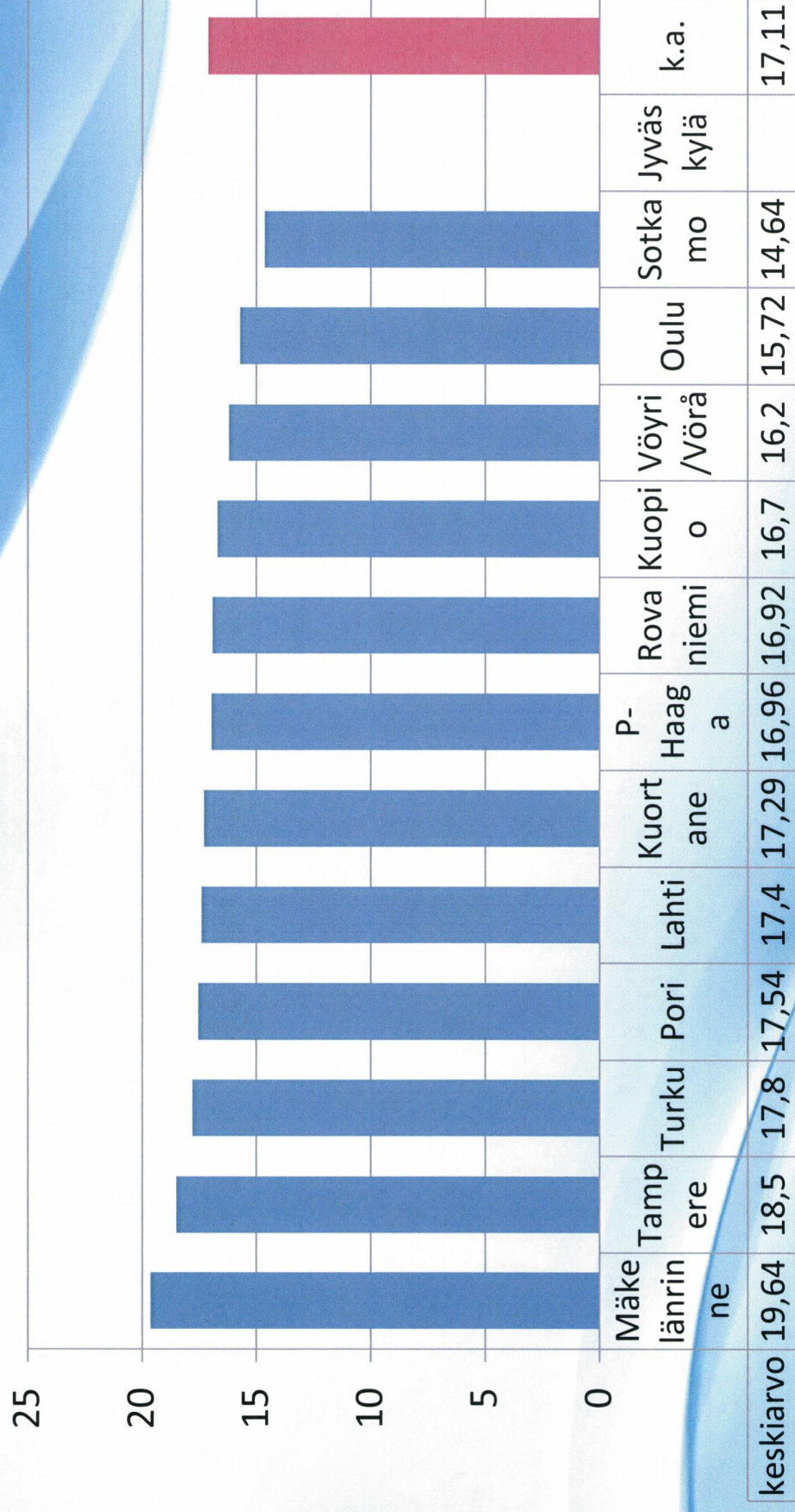

Valittujen peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo kevään 2013 yhteishaussa

Urheilulinjalta keväällä 2013 kirjoitaneiden ylioppilaskirjoitusten puoltoäänten oppilaitoskohtaiset keskiarvot (pakolliset aineet)

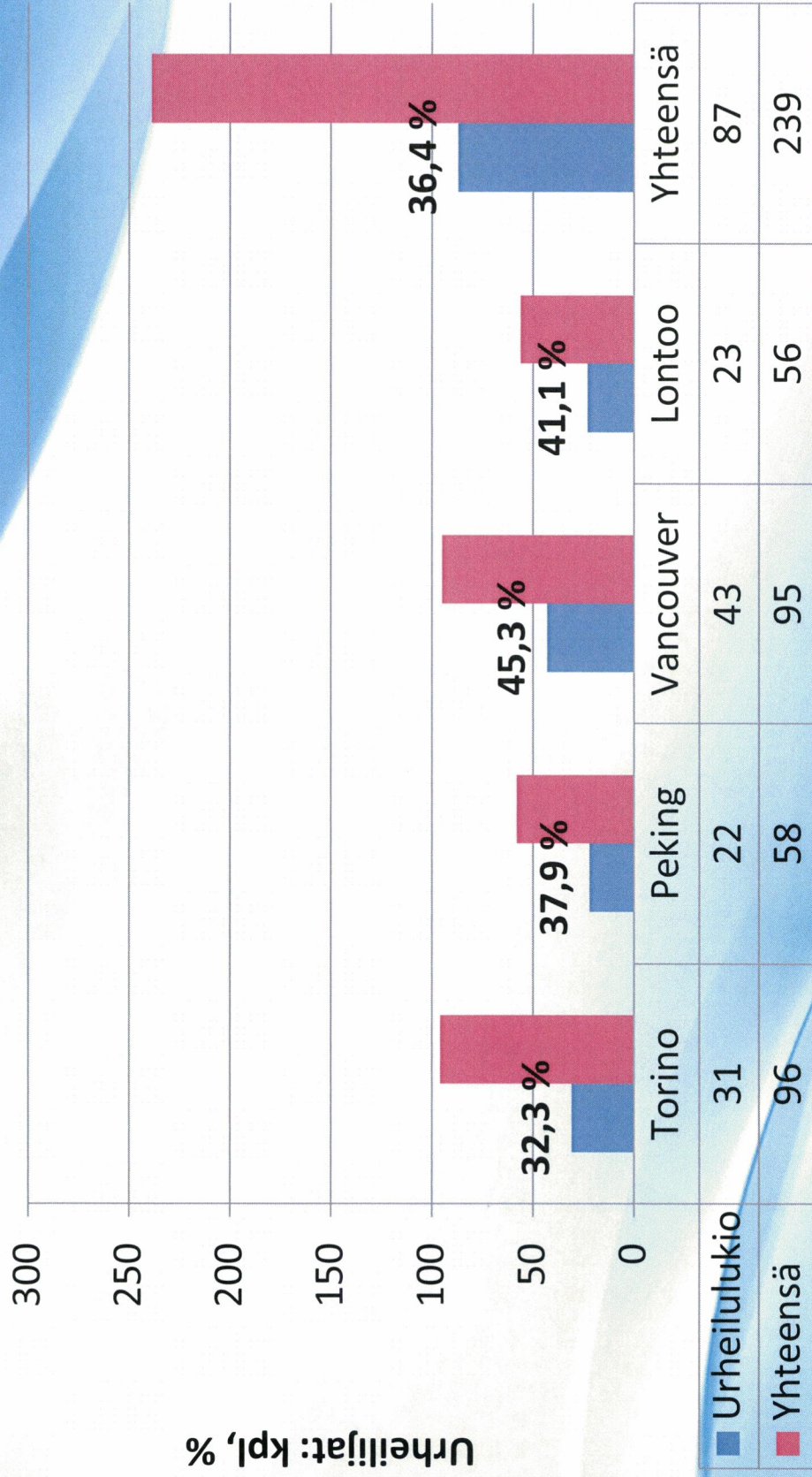

Urheilulukkioiden olympiaurheilijat 2006-2014

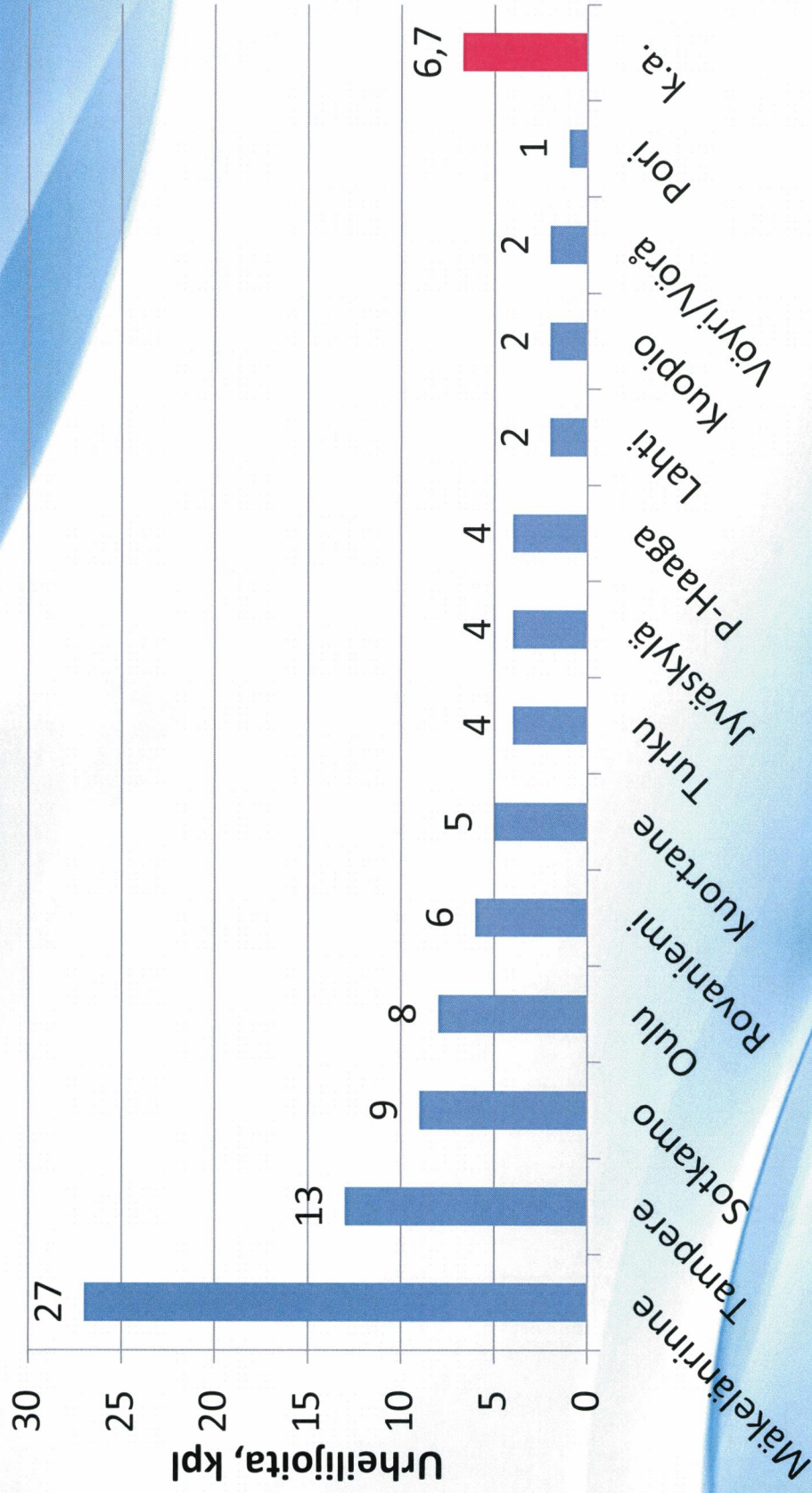
Urheilulukioiden edustus olympialaisissa 2006-2012

Urheilijat olympialaisissa 2006-2012

Urheilulukioiden olympiaurheilijat lukioittain 2006-2012

Urheilulukio	Torino	Peking	Vancouver	Lontoo	Yhteensä
Mäkelänrinne	8	11	8	11	27
Tampere	5	4	7	1	13
Sotkamo	2	0	7	1	9
Oulu	5	1	4	1	8
Rovaniemi	3	0	5	0	6
Kuortane	0	4	0	3	5
Turku	3	1	3	1	4
Jyväskylä	1	0	2	2	4
P-Haaga	0	0	4	0	4
Lahti	2	1	0	1	2
Kuopio	2	0	2	0	2
Vöyri/Vörrä	0	0	1	1	2
Pori	0	0	0	1	1

Urheilulukioiden olympiaurheilijat Sotsissa

Yhteensä urheilulukioista 51 (48,5 %) urheilijaa

